

Barnkonvention och revision

Kenneth Ljung

Vad gör barnombudsmannen?

Driva på genomförandet och
bevaka efterlevnaden av
barnkonventionen

Föreslå lagändringar, bilda opinion,
delta i debatten

Driver inte enskilda ärenden

FN:s konvention om barnets rättigheter - Barnkonventionen

- Del av de mänskliga rättigheterna
- Antogs av Förenta nationerna 1989
- Sverige ratificerade 1990
- Barnrättskommittén övervakar
- Regering och riksdag ansvarar
- Svensk lag 2020

Barnkonventionens innehåll

- Preambel/inledning
- 54 artiklar
 - 42 sakartiklar
 - Fyra grundprinciper
 - Genomförandeartikel, artikel 4
 - 12 artiklar om övervakning och anslutning

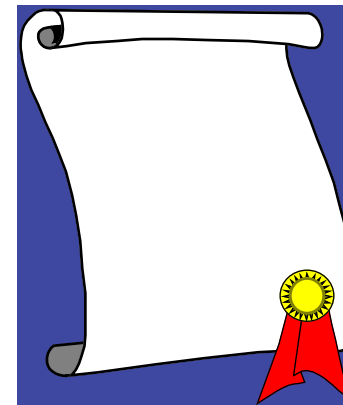
Grundprinciperna

Genomförandet av barnkonventionen

Artikel 4

”Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som finns i konventionen”

-
- <https://www.youtube.com/watch?v=5UvGNdEH5Gk>

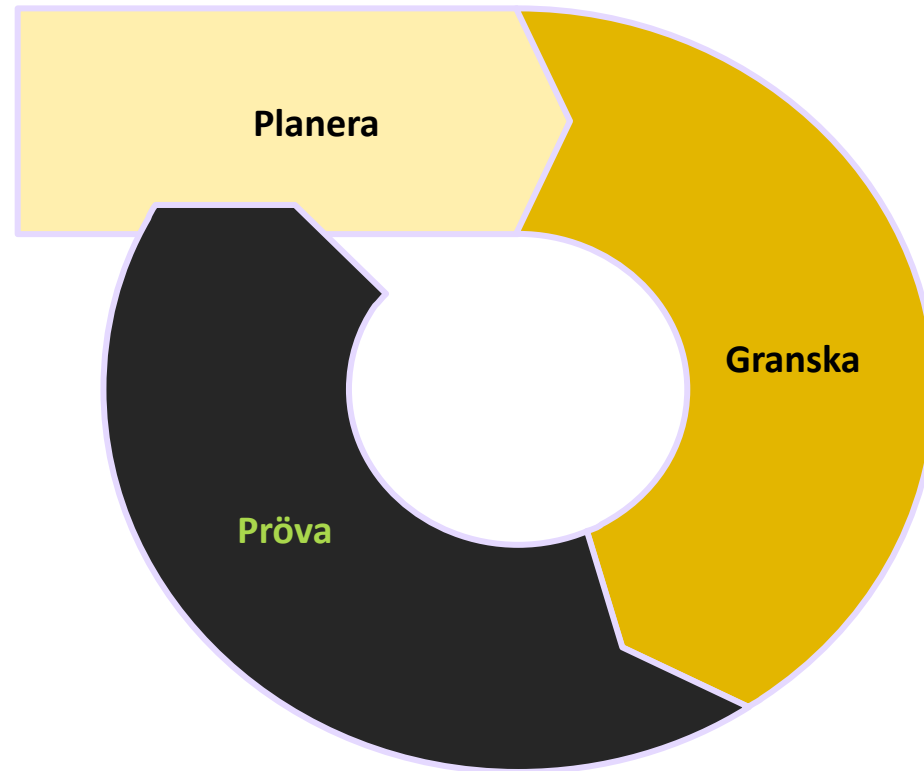
Framgångsfaktorer

- Beslut
- Nulägesanalys
- Mål och uppföljning
- Metoder, rutiner och funktioner
- Kunskap och dialog

Varför relevant att ha ett barnrättsperspektiv för revisionen i kommuner och regioner?

- Barn är medborgare, men saknar rösträtt.
- Revision är ett instrument för den demokratiska kontrollen
- Revisionen kan bidra till att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller beslut.
- Det kommunala självstyret är omfattande och kommuner/landsting ansvarar för många verksamheter som rör barn och unga, såsom skola, hälso- och sjukvård och fritid.
- Flera kommuner och landsting har beslut om att genomföra barnkonventionen.

Revisionsprocessens olika delar

Planera

- ”Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamhet, funktioner och processer. För att få underlag till riskanalysen inhämtar revisorerna information om interna och externa händelser och faktorer som påverkar riskbilden. Utifrån riskanalysen planerar och prioriterar revisorerna gransknings insatser”
- Vilka barnrättsliga utmaningar/risker kan finnas i vår kommun eller region?

Det här kan revisionen granska – artikel 4

- Granska om mål och styrdokument utgår ifrån barnkonventionen.
- Granska om och hur beslutade mål för att genomföra barnkonventionen har uppfyllts.
- Granska om det finns ändamålsenliga sätt att följa upp och utvärdera arbetet med barnkonventionen på både övergripande- och nämnnivå.
- Granska om och hur beslutade metoder och funktioner används och om det bidragit till uppsatta målsättningar.
- Granska om det har genomförts insatser för att öka kunskapen om barnkonventionen och dess genomförande och om de genomförda kunskapsinsatserna har fått avsedd effekt.

Det här kan revisionen granska – artikel 2

- Granska att mål- och styrdokument har tydliga direktiv för att motverka och förebygga diskriminering samt att de främjar likvärdiga villkor.
- Granska om barn som har omhändertagits har likvärdiga villkor när det gäller rätt till exempel skola och hälso-och sjukvård.
- Granska om genomförda åtgärder har bidragit till motverka eller minska diskriminering samt bidragit till likvärdiga villkor.
- Granska om barns situation har påverkats vid omorganisationer eller andra större förändringar.
- Granska hur resurser används ur ett jämlikhetsperspektiv

Barnets bästa – artikel 3

- Granska om det finns beslut om att göra bedömningar och prövningar av barnets bästa och hur dessa har genomförts både på övergripande- och på nämndnivå.
- Granska om och hur nämnder och styrelser har följt beslut om att göra bedömningar och prövningar av barnets bästa.
- Granska om barnets bästa utgör en utgångspunkt för insatser som görs för barn som befinner sig i eller riskerar att hamna i utsatta situationer.

Det här kan revisionen granska – artikel 6

- Granska om det finns samverkansformer som stärker en helhetssyn på barn och unga.
- Granska om befintliga samverkansformer är resurseffektiva och ändamålsenliga.
- Granska om det finns samverkan och om samverkan fungerar för barn med funktionsnedsättningar och för barn som har omhändertagits av samhället.
- Granska om barns och ungas rätt till en god arbetsmiljö och mötesplatser tillgodoses i tillräcklig omfattning.
- Granska om beslut och åtgärder som rör barns och ungas fysiska eller psykosociala miljö har varit effektiva och ändamålsenliga.
- Granska om beslut och åtgärder för att motverka stress och våld bland barn och unga har varit effektiva och ändamålsenliga.
- Granska om det finns och hur effektiva insatser är i det förebyggande arbetet inom olika områden

Det här kan revisionen granska – artikel 12

- Granska om det finns beslut och målsättningar för att stärka barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande
- Granska om eventuella former och insatser för att ge barn och unga inflytande och delaktighet har haft avsedd effekt.
- Granska om befintliga former och insatser för att ge barn och unga inflytande och delaktighet ger barn möjlighet att komma till tals.
- Granska om eventuella insatser och former har inneburit andra effekter än de avsedda.
- Involvera barns röster i granskningen

Pröva

- Har beslutsfattarna levt upp till barnkonventionen och egna målsättningar
- Bedöma och anmärka om det finns brister ur ett barnrättsperspektiv

Sprida kunskap

- Sprida och anpassa revisionsrapporten
- Redovisa rapporten med barn och i berörda platser/miljöer

Mer information

- [Barnombudsmannen - Barnombudsmannen](#)
- [Så kan revisionen granska efterlevnaden av barnkonventionen – Barnombudsmannen](#)
- [revision-ur-ett-barnratts--och-ungdomsperspektiv_web.pdf \(barnombudsmannen.se\)](#)

